

Само ефикасно нуклеарно одвраћање може да спречи да свет склизне у век ратова или трећи светски рат, поручује почасни председник президијума Савета за спољну и одбрамбену политику Сергеј Караганов. Некадашњи саветник руског председника за Спутник објашњава и зашто Србија, из два разлога, треба да истраје у одлуци да не уводи санкције Русији.

Уколико би се то десило, како истиче, не само да би Србија претрпела штету јер би изгубила подршку и Русије, и Кине, него би и остала без маневарског простора који сада има кад може да лавира између Русије и НАТО. То би био губитак, али најзад на Србима је да одлуче, каже Караганов и додаје да у Русији одлично разумеју да је Београд у тешкој ситуацији и да већ дуго трпи огроман притисак али да је уверен да ће у догледној будућности сигурно бити боље.

Само ефикасно нуклеарно одвраћање може да спречи да свет склизне у век ратова или трећи светски рат

С Карагановом, чије се мишљење слуша и у највишим ешалонима руске власти, разговарамо неколико месеци након што је изазвао прави медијски земљотрес када је у руском часопису „Профил“ објавио чланак у ком отворено каже да треба размислити о могућности да Русија нанесе нуклеарне ударе по земљама НАТО како би спречила глобалну катастрофу. Циљ је, каже, био да се Запад тргне и схвати да је нуклеарно оружје - „на столу“.

- Поносан сам на оно што сам написао, то је један од најуспешнијих пројеката у мом животу. А то сам урадио из два основна разлога: први је што сам доста давно дошао до закључка да свет срља у огроман низ конфликта који могу да прерасту у трећи светски рат. И да треба тим конфликтима управљати али пре свега обнављати ефикасност нуклеарног одвраћања које услед низа разлога престаје да делује. У свету у који улазимо ми немамо никакво осигурање осим нуклеарног оружја. Наставићу да заједно са колегама радим на обнови ефикасности и веродостојности нуклеарног одвраћања мада не може само оно да спречи срљање у оно што ја називам век ратова или чак трећи светски рат.

Шта је био други разлог за ваш чланак?

- Други разлог се састојао у томе што, иако сам уверен да ће Русија добити рат који води са Западом на територији Украјине, видим да је нашим америчким колегама тај рат за сада користан јер им омогућава да релативно јефтино пуштају крв Русији, а с друге стране пљачкају Европу с огромним задовољством. Ми тај рат можемо да добијемо уз губитак више десетина хиљада наших мушкараца и уништење још неколико стотина хиљада несрећних Украјинаца. Али тај рат пре или касније треба завршити а ради тога треба снизити нуклеарни праг и натерати наше западне партнере да разумеју очигледно – да ће или отићи погнуте главе али подигнутих застава, побећи као што су побегли из Авганистана, или ће се суочити са нуклеарном катастрофом која ће уништити неколико европских земаља које су активно учествовале у подршци Украјини. Али не дај Боже да се то деси, јер нуклеарно оружје може да се примени само у крајњој нужди а најбоље да се ни не примени јер је то и огромни морални губитак за земљу која га употреби. Не желим да то буде Русија али у крајњој нужди она мора бити спремна на то да би ојачала веродостојност нуклеарног одвраћања, а друго, да би натерала Запад да престане да уништава Украјинце и делимично наше војнике. Зато сам поносан на свој чланак и мислим да је имао фантастичан успех.

Ваш циљ је дакле био да се на Западу тргну?

- И тргли су се. Почела је врло активна дискусија о улози нуклеарног оружја у свету, па и на Западу. Док је пре четири-пет месеци већина западних, посебно америчких колега говорила да ту украјинску авантуру могу да наставе јер Руси не желе да примене нуклеарно оружје, већ три месеца они то не говоре. А последња два и по месеца констатују да Русија помиње могућност примене нуклеарног оружја и да треба бити максимално опрезан. И ту се види заокрет, мада је расположење да се води рат и даље присутно зато што унутрашња криза на Западу посебно у Европи захтева да постоји спољни непријатељ, чак и кад се вештачки прави. Јер другог начина нема а проблеми који стоје пред владајућим круговима САД а посебно пред европским не могу да се реше јер да би то било могуће морају да се мењају елите а то је дуг процес.

Кажете да ће Русија сигурно добити рат који води против Запада на територији Украјине. Шта ће онда бити с том земљом?

- Тешко је давати прогнозе али претпостављам да би чак и с могућим прекидима, чак кратким примирјем а можда и преговорима, ствар могла да се заврши тако што ће бити ослобођен читав исток и југ Украјине и тамо ће бити спроведена денацификација по узору на ДДР. Остали део централне и западне Украјине може остати као релативно независна држава, а њени делови могу припасти Мађарској, Румунији или Пољској. Али наравно тој држави, или оном што остане од ње биће наметнут неутрални статус и потпуна демилитаризација. Биће то слаба држава доста пријатељски настројена према Русији и на којој ће бити размештене руске базе.

Сукоб би могао да се заврши тако што ће бити ослобођен читав исток и југ Украјине и тамо ће бити спроведена денацификација по узору на ДДР

Мислите да ће НАТО то дозволити?

- Нећемо их ни питати. Предуго смо учтиво разговарали с НАТО а сада они треба да знају да ми сматрамо НАТО морално нелегитимним, да је то савез који је извршио многе злочине против човечности, који се пумпао конфронтацијом да би затим извршио серију

агресија. Зато неће бити ни питан. Биће му предочени веома убедљиви аргументи зашто треба да се смири. А ако не дај Боже ствар дође до најтежег решења НАТО ће се напосто распасти. Али ја не желим да погине десетине а можда и стотине хиљада невиних људи, укључујући и децу.

Где ће бити те руске базе у Украјини?

- На њеној преосталој територији како би била гарантована демилитаризација. Преостала територија Украјине не треба да има било какве оружане снаге. Али то је дуг и тежак процес који, како је потпуно очигледно, подразумева обавезно њену капитулацију. Ту је и питање колико ћемо ми бити спремни да потрошимо снага и да пролијемо крви. Али ја сматрам да треба да идемо паралелно са победама на терену, које су у току, пошто ми ефикасно мељемо украјинске оружане снаге, и да снижавамо праг примене нуклеарног оружја како бисмо навели наше западне партнере да разумеју да је нуклеарно оружје “на столу” и да их натерамо да оду пре него што доживе стравичне губитке. Зато Русија иде путем лагане ескалације нуклеарног одвраћања, отржењења Запада, а већ је много тога у том смислу постигнуто.

Кад мислите да ће доћи тренутак кад ће Русија рећи – постигли смо своје циљеве?

- Мислим да већ сада ова војна операција доноси огромну корист Русији. Жалосно је што се за њу мора плаћати животима. Али то да се потисне НАТО и спречи његова даља експанзија и претварање Украјине у истурену позицију НАТО је само један од циљева. Други циљ јесте модернизација Русије за живот у условима светског земљотреса који је почео. Код нас је у току брзо оживљавање индустрије. Плус веома брза, фасцинантна обнова духа народа – друштво пред нашим очима постаје народ. Ратнике подржава стотине хиљада а можда и милиони људи који својевољно помажу фронт. Мада је наравно веома тужно што наши људи гину и што гине и далеко више Украјинаца који ће једном, после овог трагичног периода у историји ових територија, поново постати Руси или практично Руси. Али нама није потребно да брзо завршимо овај рат – ми морамо да завршимо један процес, да окончамо западњаштво у нашим редовима. Тај процес је у току али су корени западњаштва овде веома дубоки и то не иде баш лако. Зато ће рат трајати још неко време. А затим ће свеједно уследити доста дуг период конфронтације са Западом. Надам се да ћемо после извесног времена, кад дође до смене елита у Европи успети са њима да поново нађемо заједнички језик.

Нама није потребно да брзо завршимо овај рат – ми морамо да завршимо један процес, да окончамо западњаштво у нашим редовима

Ни колективни Запад не седи скрштених руку, а очигледно је да у њихове планове улази не само оно што су већ урадили, да у Украјини направе анти-Русију, него и да у Русији направе анти-Русију, али и да то направе у окружењу Русије – у Јерменији, Казахстану...

- Они то покушавају, али у току је распад Запада и отуда спољне интриге. Видимо шта се дешава са позицијама Европе, Сједињених Држава, оне се једноставно осипају, и на Блиском истоку, у Африци... Друга је ствар што се води борба: врло ми је жао наше браће Јермена. Надам да ће се тамо нешто десити. Међутим, ако Јермени хоће да изврше самоубиство, шта да радимо. Што се тиче Казахстана, тамо заиста постоји значајан проблем – код њих је веома јак компрадорски слој. Али с тиме актуелно казахстанско руководство покушава да се бори, а њему ће да помажу Русија и Кина. Ипак, могли би да покушају да дестабилизују Казахстан јер би тиме створили проблем и за Русију и за Кину, такав један покушај већ се догодио. Зато је пред нама дуга борба, а оно што се дешава око Русије је само мала епизода те борбе. Можда је то борба за Русију и делом за Европу али то је у суштини коренита промена целокупног светског система. И то ће трајати двадесетак година –надам се да ћемо успети да прођемо без светског рата и да изградимо нови систем у свету.

Врло ми је жао наше браће Јермена. Надам се да ће се тамо нешто десити. Међутим, ако Јермени хоће да изврше самоубиство, шта да радимо

Поменули сте Кину и њену улогу у тој трансформацији света. Недавно су се састали председници Кине и САД, Си Ђинпинг и Џозеф Бајден. С тим у вези од неких аналитичара, па и код нас у Србији чула се следећа формулација: Русија ће као регионална сила постати део кинеског пола у биполарној подели света између САД и Кине, биће такорећи млађи брат Кине. Како ви то видите?

- Донедавно је у коалицији Русије и Кине Русија била у повољнијој позицији. Ми смо били потребнији Кини него она нама зато што смо били стратешка позадина Кине у њеној растућој конфронтацији с Америком која ће се наставити. Сада због санкција и наших односа са Западом ми више зависимо од Кине. Али ја уопште не страхујем да ће Русија

постати другоразредна држава или млађи брат јер је, хвала Богу, Русија генетски увек уништавала хегемоне. Уз то, тако нешто није део кинеске политике а очигледно неће ни бити. И неће бити никаквог биполарног света. Американци полако, иако гризу и љуте се, пакостећи свима, иду ка свом природном стању до ког ће стићи за двадесет година. А природно стање Америке је да буде велика држава с оне стране океана. Американци ће постепено ићи ка позицијама за њих традиционалне политике неоизолационизма. На новом глобалном нивоу то ће бити корисно за све па и за саме Американце.

Какви су односи Русије и Европе, изгледа да су пали дебело испод нуле?

- Хвала Богу, мада мислим да ћемо за 10-15 година са многим земљама Европе имати нормалне односе и да ће значајан део Европе, јужне, источне и централне, ући у систем велике Евроазије. Известан део ће остати у америчкој орбити, то ће бити углавном северозапад. А читав југ и значајан део центра допливаће се у овом правцу. Не искључујем ни могућност да ће се ЕУ распасти за 10-15 година тако да они који желе да уђу у њу треба да схвате да покушавају да се укрцају на брод који тоне.

Не искључујем могућност да ће се ЕУ распасти за 10-15 година тако да они који желе да уђу у њу треба да схвате да покушавају да се укрцају на брод који тоне

Балкан и читаву југоисточну Европу видите као део те нове континенталне Евроазије. Али док се то не деси код нас се води веома жестока борба између оних који желе да остану неутрални као што је Србија и оних преко којих делује НАТО и колективни Запад и који желе да наметну искључиво ту и такву, натовску концепцију света. А Русију виде као малигни утицај.

- НАТО је малигни тумор Европе. Годинама смо покушавали да га лечимо геополитичким средствима, наговарањем, а сад смо почели да га лечимо хируршким путем. Дај Боже да не морамо да прибегнемо лечењу радиологијом. То је организација која вуче уназад, која без сумње средњорочно и дугорочно наноси штету безбедности својих чланица.

(Спутњик)

